

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Narečnino in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisni se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izbojva vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrť „ 6 „ 50 „
mesec „ 2 „ 20 „

V upravnitvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrť „ 5 „ — „
mesec „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 147.

V Ljubljani, v ponedeljek 30. junija 1902.

Letnik XXX.

Vabilo na naročbo.

S 1. julijem se pričinja nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v upravništvu:

Vse leto 20 kron. Četrť leta . 5 kron.
Pol leta 10 „ | Jeden mesec 1 K 70 h
Za pošiljanje na dom je plačati 20 h na mesec.

Po pošti pošiljan velja:

Vse leto 26 kron. Četrť leta . 6 K 50 h
Pol leta 13 „ | Jeden mesec 2 K 20 h

Plačuje se naprej.

Na naročila brez priložene naročnine se ne ozira.

Upravništvo „Slovenca“.

Ljudstvo v boju za pravico.

Včeraj je katoliško narodna stranka pričela s shodi, na katerih bo ljudstvo manifestiralo za svoje pravice in se pripravljalo za obširno, odločno akcijo za splošno volilno pravico v naši deželi. »Ljudstvu pravico in svobodo!«, s tem geslom stopa katoliško narodna stranka pred ljudstvo in množice naroda navdušeno vstopajo pod njeno zastavo. Nizkotno liberalno geslo: »Liberalcem groš, klerikalcem knof!« vzbuja povsod ogorčenje in srd.

Shod v Preski.

Načelnik katoliško narodne stranke poslanec dr. Ivan Susteršič je včeraj govoril v Preski, kjer se je na prostornem Jurčevem dvorišču, okrašenem z zastavami, zbralo 300 volivcev, ki so dr. Susteršiča živahno pozdravili. Dr. Susteršič je v svojem govoru pojasnjeval krivice, katere liberalci že od nekdaj delajo ljudstvu, in pojasnil zadnji nastop združenih nemških in slovenskih liberalcev, pri katerem so hoteli katoliško-narodno stranko prikrajšati v odsekih, kjer se vrši glavno delo. Seveda je pojasnil tudi, kake zastopnike ima liberalna stranka. Miru v deželni zboru ne bo toliko časa,

dokler se nam ne da popolna pravica! Naši poslanci bi imeli kaj lepo in prijetno življenje in liberalci bi jih radi imeli, ako bi hoteli izdati ljudske koristi. Ali smo pa opravičeni se ponižati, ali smemo ljudstvo izdati, ali hočemo vztrajati? (Gromoviti kliči: Ne udajte se! Vztrajajte! Zato smo Vas volili!) Ali smo torej prav naredili, da najodločneje nastopamo, kadar hočejo žaliti in prikrajševati našo stranko, kadar nočejo dati ljudstvu pravice in kadar žalijo našo duhovščino? (Vsestransko pritrjevanje in kliči: Prav ste storili! Tako naprej!) Nikdar ne bi prišlo do takih razmer, ako bi se katoliško-narodna stranka vedno držala tega načela. Sedaj je deželni zbor zaključen in krivični odseki so padli v nič.

Sprevideli smo, da sedanja smešna večina, ki zastopa veliko manjšino in privilegirance, ne more pravično delati za ljudstvo. Boj bo torej, dokler se pravično ne spremeni volivni red. (Dolgotrajni živio kliči.) Borili se bomo, da bo večina zastopala večino ljudstva, da bo imelo besedo ljudstvo, ne pa tisti, ki jemljejo od ljudstva. Razmere bi bile morda drugačne, ako bi deželna vlada bolj razumela svojo nalogo, kakor jo razume.

Deželna vlada pa si je napravila stvar prav lahko. Ona je smatrala umetno večino v deželni zboru za večino dežele. O celi vrsti krivic, ki jih je učinila vsled tega deželna vlada, bomo po teh dogodkih se veliko jasneje in brezobzirneje govorili. Krivičnost je napravila deželna vlada, ko se je v zadnjem zasedanju postavila na stran naših nasprotnikov. Vlada ne sme poznati pristranosti, najmanj pa se sme na tak način postaviti na stran stranke, ki ne zastopa večine v deželi. Vlada nas je torej prisilila, da se bomo odslej z isto odločnostjo, kakor proti liberalcem, borili tudi proti deželni vladi. (Vsestransko odobranje.) Storili bomo tudi proti vladi svojo dolžnost. (Kliči: Tako je prav!) Sedaj ima ljudstvo besedo, in to je namen naših shodov. Deželni zbor v Ljubljani je zaključen, a sedaj bo deželni zbor v celi naši deželi. Naše ljudstvo se bo pripravilo za boj, za žrtve, in gotovo je, da bomo potem

zmagali z ljudstvom! (Navdušeno pritrjevanje.) Mirovaline bomo, dokler se ne spremeni volivni red, dokler ljudstvo po razmerju svojega števila ne pošlje zastopnikov v deželni zbor. Če pa to zahtevamo, gibljemo se pri tem popolnoma v okviru cesarskih postav in vedno ostanemo, kar smo bili: Bogu in cesarju zvesto udani. (Živio kliči.) Mi bomo, ako treba, njega Veličanstva najudanejša opozicija. (Burno odobranje.) Mi smo dolžni tudi cesarju povedati, kake krivice se ljudstvu gode. (Kliči: Tako je!) S ponosno dvignjeno glavo bomo tudi na najvišjem mestu resnico govorili. Združeni z ljudstvom korakali bomo do gotove zmage v boju za križ sveti in svobodo zlato. Svobodo in pravico!

Zato se pričinja veliko ljudsko gibanje v deželi, da se duri deželnega zbora odpro na stečaj slovenskemu ljudstvu. (Frenetično odobranje.) In v tem hipu, ko se začne velika vojna za pravice ljudstva na njegovih lastnih tleh, poklanjamo se presvetlemu vladarju in kličemo: Živio cesar Franc Jožef I!

Zbrano ljudstvo se je z navdušenimi kliči odzvalo govorniku.

Župan gospod Svolšak je nato podal naslednjo izjavo:

»Poslancu dr. Susteršiču izrekamo popolno soglasje. Tako naprej! Pravico hočemo, zato zahtevamo, da se naši ne uklonijo!«

Ta izjava je bila soglasno in z velikim navdušenjem sprejeta.

Shod v Trnovem.

Trnovo, 29. junija 1902. Danes po večernici je bil tu na dekanskem dvorišču shod »Katol. polit. društva.« Vdeležba je bila obilna. Govorila sta č. g. kapelan Jožef Brajec: Naši poslanci v dež. zboru in g. I. Cetin, posestnik iz Harij pa o volivni reformi. Vsi poslušalci, med njimi lepo število volilcev, so z živahnimi »Živio«-kliči odobrvali obstrukcijo naših poslancev, in soglasno se je sprejela sledeča resolucija: »Volilci, zbrani na shodu »Katol. polit. društva« v Trnovem izjavljajo, da popolnoma soglašajo s postopanjem svojih poslancev v dež. zboru, jim izrekajo zahvalo za njih trud, ter jih pozivljajo, da

vstrajajo v boju za pravice ljudstva toliko časa, da jih dosežejo.

Tudi so se volilci na predlog posestnika I. Cetina izrekli za splošno in tajno volilno pravico. Trnovski liberalci so hoteli pri shodu nagajati, pa so prepozno prišli. Tudi župan Valenčič, ki županuje mirno dalje, dasi je že potekla njegova doba, se je mislil shoda udeležiti. Gospod župan, na svidenje na prihodnjih shodih! Sedaj se bo šlo za Vaš stolec.

Na shodu ste lahko opazili, da bo za liberalci v dež. zboru prišla vrsta tudi na liberalce v trnovskem obč. odboru. Ljudstvo spoznava vedno bolj liberalce, in ker jih pozna, se obrača od njih. Živel naših poslanci, živel dr. Susteršič.

Shod v Št. Vidu pri Zatičini.

Št. Vid pri Zatičini 29. junija 1902.

Danes vršil se je pri nas shod, na katerem je najprvo g. dr. Pavletič v poljudnem govoru razjasnil pomen volivne pravice, način volitve, pokazal, da so sedaj produktivni stanovi premalo zastopani v javnih zastopih, ter konečno izvršno pojasnil med splošnim odobranjem pomen in opravičenost zahteve po splošni enaki volivni pravici. Na to je deželni poslanec gosp. dr. Schweitzer poročal o dogodkih v našem dež. zboru, ter utemeljil in pojasnil postopanje kat. narodnih dež. poslancev. Volivci so glasno odobrvali nastop katol. narodnih dež. poslancev ter se sklenili sledeči resoluciji:

Na shodu v Št. Vidu pri Zatičini dne 29. jun. 1902 zbrani odobrvali popolnoma zahtevo katol. narodnih deželnih poslancev po vpeljavi splošne in enake volilne pravice tudi za deželno-zborske volitve, ter prosijo svoje posiance, da odločno nadaljujejo zapričeto delo in konečno izposlujejo uresničenje te pravične zahteve, kajti enake dolžnosti, enake pravice!

Shod, vršeč se v Št. Vidu pri Zatičini dne 29. junija 1902, zahvaljuje se deželnim poslancem katol. narodne stranke in njih načelniku dr. Susteršiču za možato in neustrašeno nastopanje v kranjskem deželni zboru dne 21. in 23. jun. tega leta v obrambo ljudskih pravic in časti naše duhovščine.

LISTEK.

V Toplice!

Pieščani, 20. jun.

I.

Saj enkrat je zlodej govoril resnico, takrat namreč, ko je rekel Bogu hvalečemu Jobovo zvestobo: »Vse, kar človek ima, za svoje življenje da. Zdravje mu vzemi, udari ga s hudo boleznijo in videl boš, da Te bo v obličje kle.« Joba sicer tudi strašna bolezen ni omajala v zvestobi in stanovitni ljubezni do Boga, toda resnično je vendar, da je bolezen veliko zlo na svetu, in da človek za svoje zdravje in življenje vse poskuša, vse žrtvuje. Po zdraviliščih se je pričela glavna sezona in od vseh strani se zbirajo trpini bolniki iskati največje dobrote na svetu, ljubega zdravja. Tudi pisatelj teh vrstic spada v število onih izvoljenih, ki morajo vsako leto romati v toplice. Za nekatere bolezni, kakor so n. pr. revma, protin, jehias je edino zdravilo ali saj olajšilo top-

lična voda. Mene je letos zdravnik poslal v svetovno znano kopališče »Pieščani« (Pistyan, ogrsko Pöstyen) na severnem Ogrskem, kjer se snide leto za letom 6 do 7 tisoč bolnikov, da se lečijo v žvepleni toplici in zdravilnem blatu. Nikakor ne zamejutem domačih dolenjskih Toplic, marveč visoke jih cenim in sem bil že najmanj desetkrat njih gost. Vsem rojakom, ki zdravljenja v topli vodi potrebujejo, svetujem, naj se napotijo v dolenjske Toplice, kjer bodo brez dvoma dosegli olajšanje bolečin, in naj ne nosijo denarja iz dežele. Mene je zdravnik letos poslal v pieščansko zdravilišče zato, ker me je minulo zimo stara znanka »arthritis« nenavadno kruto napadla in malone štiri mesece nepretrgoma mučila. Treba je tedaj izdatniše pomoči in krepkejšega zdravljenja. Ravno »Pieščani« pa slovijo kot »panacea« proti revmatizmu in edina rešitev v najhujših slučajih te vrste bolezni.

Spustil sem se tedaj prve dni t. m. na pot na Ogrsko, odločivši pohod domačih Toplic na prihodnje leto. Dejal sem sam sebi: poskusi še to in poglej, jeli opravi-

čena svetovna slava pieščanskega zdravilišča, kamor celo iz daljne Amerike in Turčije prihajajo bolniki. Vleklo me je tudi to na sever, da se seznanim z betvo Slovanstva, z brati Slovaci, ki sta jih letos na častnikarskem shodu v Ljubljani tako izvršno zastopala rodoljuba Matúš Dula in Pavel Mudroň. Slovaki svoj jezik »slovenskie« imenujejo, kdo se bo tedaj čudil, da sem želel kot navdušen Slovan njih »slovenskie« bliže spoznavati in iz ust preprostega naroda čuti. Slovaki so tudi na Kranjskem naši dobri znanci. Kakor nam vrli ribniški lončarji izdelujejo raznovrstno kuhinjsko posodo, tako nam jo slovaški piskrovezarji opletajo, da bolje drži, ali že napočena še nekaj časa služi. Domovina teh »drotarjev« je Trenčín, ki je nekako naravno središče Slovačije.

Ker je vožnja v tako daljavo precej mučna, sem se hotel v Ljubljani telesno in duševno dobro okrepčati in kupiti mažarsko slovnico, da v prostih urah tudi sestav tega jezika preučim. Po dolgem iskanju sem iztaknil drobno knjižico s kratkim slovarčkom,

ki je za moj namen zadostovala in mi prav dobro služila. Pač me ni volja prisvojiti si mažarsčino, ki na Ogrskem velja za nekak aristokratski jezik, kakor se sploh noben Slovan ne more ogrevati za sedanje absolutne Mažare, ki tako nasilno zatirajo slovenska plemena v svoji državi, a malce pokukati v njih jezik me je vendarle mikalo. — V Ljubljani pri Lloydu sem zadostil fizičnim potrebam, kar je popotniku tako potrebno, kot meh kovaču. Naletel sem pri tej priliki slučajno na koncert ogrskih cigánov. V tesnih škornjčkih in požnorani narodni obleki so se imenitno postavili in izborni svirali. Ogrska glasba se tako loči od drugorodne kakor noč in dan. Giblje se v strogem taktu, na kratko prirezano, s krepkim povdardkom. — Tudi k frizerju sem stopil, da grem v ličnejši podobi v tuji svet zastopati slovenski narod. No, posebnega dela ni imel z menoj, vrh glave je bil kmalu gotov. Na starost padajo lasje z glave in rastejo tam, kjer jih ne bi bilo treba, v nosu in ušesih. Nedoslednost prirode, — take »joux« si večkrat dovoljuje. (Dalje prih.)

5255

Shod v Idriji.

O tem shodu se nam brzojavno poroča: Včerajšnji shod volivcev in pristašev katol. narodne stranke je bil mnogobrojno obiskan. Zelo navdušeno je bila sprejeta sledeča resolucija: Današnji shod popolnoma odobrava dosedanje postopanje poslancev katol. narodne stranke. Naprej, dokler ne pride do občne, direktne in tajne volivne pravice.

Propad Belokrajine in belokranjska železnica.

III.

Ali doseči končni ta cilj, uživotvoriti železnico, vodečo iz Belokrajine preko Gorjancev do Novega mesta ali Straže, je sila težavno v obstoječih razmerah, in takoj hočemo pojasniti, kje da tiči jedna izmed najhujših zaprek ter kje da se mora nemudoma pričeti z resnim praktičnim delom.

Uže v drugem članku smo namreč naglašali, zakaj država po besedilu pravokrepnega državnega zakona ne sme preje oglašiti se s svojim morebitnim prispevkom, predno tega ne store interesente. Podobno določilo pa nahajamo tudi v kranjskem deželnem zakonu o pospeševanju nižjevrstnih železnic z dne 17. jan. 1896, dež. zakon številka 7, kateri v § 2. naravnost veleva, da sme dežela denarno prispevati k zgradbi takih železnic le tedaj, »kadar deležniki in država, skupno ali jedna teh dveh strank sama za-se, ali 1. . . zagotove prispevke . . . ali pa 2. prevzamejo zaveznost, da bodo v slučaju, ako se kaže primanjkljaj, »plačevali priplačila do najmanj treh osmin (3/8) dotične potrebščine.

In sedaj mora biti slehernemu razsodnemu Belokranjcu povsem jasen položaj njegove železnice! Od vseh strani priznavajo njeno važnost in potrebnost vsaj za prizadeti okraj.

Železniški minister je, dasiravno le prav sramežljivo in le po poročevalcu Povšetju, v tem smislu se izjavil še v letošnji proračunski razpravi. Deželni zbor pa je s posebnim naglasom, skoraj bi dejali, v neki svečani obliki, jednoglasno v večkrat omenjenem sklepu z dne 16. februarja 1895 izrazil svoje prepričanje o pomenu te proge. Vsi merodajni faktorji tedaj se zanjo živo zanimajo, le — s potrebnim denarjem ne gredo na dan, predno se belokranjski interesent sam ne izkaže v tem oziru!

Ali — ugovarjalo se nam bode — na kak način za Boga pa hočeš iz siromašnega, razkropljenega belokranjskega prebivalstva izvabiti le količkaj izdatnih prispevkov, po katerih bi se mogla država in dežela prisiliti do tvornega sodelovanja? Istina je, i mi upoštevamo vse te težkote, in vendar, premagati jih moramo? V to svrhu treba pred vsem organizovati celo akcijo, za skupni končni namen združiti je atomizovano zbegano ljudstvo, napeti je vse sile, delati pod jednotnim vodstvom z modrim preudarkom in zopet z razvneto navdušeno agitacijo, in mi vsaj imamo živo nado, da se doseže tudi v Belokrajini, kar se je bilo dosežilo na Dolenjskem tostran Gorjancev pred porodom dolenjskih železnic!

Belokrajina mora se namreč najprej zavedati, da z golimi peticijami, odposlanstvi itd. ne pride do toliko zaželjene železnice. Čisto naravno je: ministerstvo, od katerega se zahteva, da razumno velike svote vtakne v železniško podjetje, in isto tako tuji kapitalist, ki ga hočemo pripraviti do tega, da svojo glavnicu naloži v dotičnih železniških vrednostnih papirjih, ona se ne bodeta preje ogrevala za to misel, dokler jim a domačini z lastnimi žrtvami dejansko ne dokažejo, da je belokranjska železnica potrebna z jedne, gospodarsko plodovita z druge strani! V jedno organično celoto spojiti je tedaj, kar se nabija gospodarskih sil in tvornega rodoljublja po prizadetem ozemlju. Zvežejo se naj pojedini posestniki, od graščaka počenši do malega posestnika, pristopijo naj občine, denarni zavodi, pridobitne zadrage in polje-

dejska društva, pripravno orodje naj si omislijo z osnovanjem posebnega akcijskega odbora ter povsod, od zelene Krke do bistre Kolpe prične se naj nemudoma resno, premišljeno, požrtvovalno delovanje v dosego velikega namena, z zgradbo belokranjske železnice pogina resiti sicer izgubljeno Belokrajino!

Ne ugovarjajte, češ, kaj bode dal berač, ko itak ničesar nima! Saj se ne podpira železniško podjetje zgolj z gotovim denarjem ali z do zadnjega beliča vplačanimi glavinskimi delnicami! Kdor ne premore gotovine, povspeši zgradbo morebiti lahko s tem, da zastoj ali proti razmerno nizkemu skupilu odstopi kos zemljišča, da se na podoben način udeleži dobave stavbinskega materiala, kamnja, peska, lesa in drugih potrebščin. Ako je kaka občina tako siromašna, da med vsemi občani niti jednega ni, kateri bi iz lastnega žepa mogel nabaviti si glavinsko delnico, — cela občina je vendar običajno v stanu, za take namene pri obstoječih domačih denarnih zavodih pod ugodnimi pogoji omisliti si potrebno glavnicu za nakup primernega števila glavinskih akcij. Potrebščina za njihovo obrestovanje in razdolženje preskrbeti je po pametnem finančnem načrtu potom občinskih priklad, razdeljenih na daljšo dobo. In še drug način podpore je na razpolago! Posamezni zasebnik in pojedine korporacije, če količkaj previdno gospodarijo, morejo si vsaj približno izračunati, koliko tovara utegnejo na leto oddajati na železnico, koliko po njej prejemati. Naj potem prevzamejo poročstvo za dotično tovarno količino; istina sicer je, da morajo iz svojega žepa doplačati, ako zastane njihova tovarnina za garantirano vsoto, toda dotični riziko ni preogromen, ako je le njegova računsko podlaga bila premišljena in zanesljiva.

Še enkrat ter z najboljšim namenom svetujemo torej belokranjskim rojakom in njihovim soudeležnikom v novomeškem okrajnem glavarstvu, naj si brez odlašanja ustanovijo akcijski komite kot duševno in upravno sredotočje celemu gibanju. Po našem subjektivnem mnenju bi bil upravljalni odbor vojvod. Kranjske poklican, v tem oziru dati impulz Belokranjcem ter narekovati in nekako voditi tozadavne korake, vendar očitati mu nečemo, niti ne smemo, da tega dosihmal ni storil. Morda bi se to bilo uže zgodilo, da ni bil nevarno zbolel ter vsled neugodnega zdravja odstopil zaslužni poročevalec deželnega odbora o železniških zadevah, ces. svetnik Murnik. Novi referent se mora stoprav vziviti v svoje področje, tem bolj pa smemo pričakovati od sedanjega deželnega odbora, kateri ima na razpolago kot strokovni organ deželni železniški svet, da bode takemu akcijskemu odboru z dobrimi sveti, navodili in informacijami šel na roko, podpirajoč dotično domoljubno prizadevanje. In gotovo se mu drage volje odpušči marsikateri očitni nedostatek v deželni upravi, ako v tem pogledu vrši svojo dolžnost ter Belokrajini pomaga iz njenega obupnega položaja!

Kakor hitro dogotovi oni akcijski odbor, čegar ustanovitev še enkrat priporočamo najtopleje, svoje velevažno delo, — in tu nikdar ne bode smel pozabiti, da je potrebščina za normalnotirno belokranjsko železnico z minimalnim radijem 150 m približno izračunjena s 6.130.000 K — potem stopi naj z uspehi svojega delovanja pred slavni deželni zbor, ter potrka naj tudi pri upravnem svetu dolenjskih železnic. Kajti belokranjska proga, kakor si jo mislimo mi, naposled nič drugega ni nego dovoznica do onega tira, kateri veže Stražo in Novomesto z Ljubljano. Vsaka metrična tona tedaj, katero parni stroj pripelje iz ozemlja belokranjske črte na dolenjsko železnico, predstavlja alimentacijo te proge ter množi njene dohodke. Niti za trenotek ne dvomimo, da bode izkušeno predsedstvo dolenjskih železnic ter upravni svet, uvidevši gmotne koristi belokranjske proge za lastno podjetje, s svoje strani tudi gmotno pripomagalo v dosego našega namena.

Ali pojasniti moramo še nekatera vprašanja, ki so v tesni notranji zvezi z belo-

kranjskim projektom. Stavimo to v svojem končnem članku.

Na Kamnu, 26. jun. 1902.

Fr. Šuklje.

Deželni zbori.

Goriški deželni zbor je odobril izvolitev liber. posl. dr. Treota. Katoliški Slovenci so glasovali proti. Pokazala se je slov. laška liber. zveza. — Gorenje-avstrijski deželni zbor je odobril ves proračun, ki izkazuje 3.012.100 K izdatkov. — V tirolski deželni odbor so izvoljeni štirje Nemci in dva Italijana. V avtonomij-skem odseku, ki prične danes s svojim delom, je izvoljen za načelnika dr. Kathrein, namestnik mu je dr. Brugnara. — V moravskem deželnem zboru so vse stranke uložile predloge za preosnovo učiteljskih plač. — Istrski deželni zbor ima prihodnjo sejo v četrtek. Italijanski klub je izvolil načelnikom dr. Bartolija, namestnikom dr. Rizzi. — Nižje-avstrijski deželni zbor prične jutri razpravo o proračunu za tekoče leto. Poročevalec je dr. Pattai mesto obolega posl. Jaxa. Potrebščina se proračunava na 31.588.369 K, pokrije pa 31.810.331 K. Ker budgetni provizorij preteče z današnjim dnevom, se namerava rešiti ves proračun v eni seji, sicer bo pa potreben nov provizorij.

Trozveza obnovljena.

V Berlinu so v soboto podpisali dogovor, s katerim se nepremenjeno obnavlja dosedanja trozvezna pogodba. Podpisal ga je za našo monarhijo poslanik pl. Szögyeny, za Nemčijo državni kanclar grof Bülow, za Italijo pa nje zastopnik grof Lanz. V diplomatskih krogih se naglašja s posebnim veseljem, da se je obnovila nepremenjena dosedanja trozvezna pogodba. Ugovori, ki jih je izpočetka navajala Italija vsled francoskega pritiska, niso prišli do veljave, ker kajpada niso prijali Nemčiji. Značilno je, da se je dogovor podpisal ravno v Berlinu. Oficialno se pravi, da se je to zgodilo v priznanje inicijative, ki jo je dal Bülow za obnovitev trozveze. Seveda kaže to dejstvo v prvi vrsti, da je v trozvezi Nemčija na vrhuncu in da se je vse zgodilo edino le po njeni želji. — Kajpada se tudi nova, oziroma obnovljena trozvezna pogodba ne objavi, kakor se tudi ni dosedaj. Po poročilih iz Berlina sta pa v tej zadevi izrazila še posebno željo zastopnika Avstro-Ogrske in Italije, kateri je Bülow seveda pritril v polnem obsegu.

O boleznih kralja Edvarda.

Glasom oficijelnih londonskih poročil se je zdravstveno stanje angleškega kralja znatno obrnilo na bolje in je že izvan nevarnosti, razun (aha!) če se ne pojavijo nove komplikacije. Kralj je že postal vesel in živahen, sme brati in kaditi ter se že tudi dvigne v postelji. Tako pa poročajo seve le oficijelna poročila.

O kraljevi bolezni se objavljajo še naslednje podrobnosti. Kralj je bil tekom let. leta že trikrat operiran vsled bolezni v vratu. Kajenje so mu prepovedali. Tej bolezni se je potem pridružila kmalu druga v črevih, toda javnost o tem ni smela ničesar vedeti. Mejem ko so se vršile priprave za kraljevo kronanje, so preskrbljevali kralja z opijem. Najhuje se je pojavila poslednja bolezen prejšnje sobote. Mrzli obkladki in še več opija, to je bil recept zbranih zdravnikov. Kljub temu je moral kralj v ponedeljek v London, da se javnost ne razburi. Dospevši v svojo palačo se je takoj zgrudil nezavesten in že so menili, da je mrtev. Šele čez sedem minut se je zopet zavedel. Potem je jel silno bljuvati, moči so mu vidno pešale. Temperatura je znašala tedaj 102° Fahrenheit. Silne bolečine je trpel v terek ob operaciji. Poročilo pravi, da so zdravniki delali kot demoni, da ga ohranijo pri življenju. Odstranili so ogromno množino maščobne snovi. Kralj že ni več mlad in ker ga mučita obenem dve nevarni bolezni, ni nade na popolno okrevanje.

Iz brzojavk.

Firmilijanova afera. Firmilijan je bil v petek vendarle posvečen v škofa v samostanu Skalotes. — Sklepe delegacij objavlja potrjene včerajšnji dun. uradni list. — Nemiri v Kini.

Podkralj v Sečwanu naznanja vladi, da so vsaši porušili poslopje angleško ameriškega zastopnika v Tien-Kahao. En misijonar je umorjen. — V francoski zbornici je po daljši debati vlada dobila nalogo, naj energično zasleduje Humbertovo sfero. — Rumunski kralj dospe v Isl začetkom avgusta. — Ujeti Buri. V petek je 478 ujetih Burov iz St. Helene odpotovalo v Južno Afriko. — Pomiloščeni Filipinci. Ameriška vlada je pomiloštila vse filipinske vstaše z Aquinaldom na čelu. — Ministerska kriza v Norvegiji. Vsi ministri so podali ostavko. S sestavo novega kabineta je poverjen bivši ministerski predsednik Boström. — Trozvezna pogodba so v soboto nepremenjeno obnovili v Berlinu. — Nunciatura v Berlinu. Mej Vatikanom in nemško vlado se vrše pogajanja glede ustanovitve nunciature v Berlinu. Nemčija zahteva mej drugim, da se deli vratislavski škofija, in listi poročajo, da je v tem oziru mogoče zblizanje. Kardinal dr. Kopp je bil v petek pri grofu Bülowu.

Izpred sodišča.

»Gorica« oproščena — Gabršček plača stroške.

Iz Gorice, 29. jan.

Včeraj zjutraj po deveti uri pričela se je tukaj porotna obravnava na daleč znane A. Gabrščka z zagovornikom dr. Staničem proti listu »Gorica«, oziroma njenemu odg. vredniku Jožefu Marušič z določenim dr. Luzzatto R. radi nekega članka v »Gorici«, ki je izšel pred dobrima letoma in kateri je bil namenjen proti Gabrščkovim osebi radi nerednosti v Goriški ljudski posojilnici, kjer je bil Gabršček več časa ne le blagajničar, ampak po besedah njegovega zastopnika — še kaj več. O tem članku se je vila že dolga tožba in slednjič je govoril kasacijski dvor.

Včerajšnji dan se je pa zopet ponovila. Občinstvo se je zelo zanimalo, ker mu je bilo vse natanko znano iz listov, ki so poprej o njej na dolgo in široko razpravljali. Obtoženec zagovornik je na podlagi kasacijskega odgovora in raznih paragrafov predlagal, da naj pade cela procedura, ker v inkriminiranem članku ni povoda za tako tožbo — še manj pa po § 488 kaz. zakonika — ter da ne sme sloneti obravnava na subjektivnih dedukcijah dotičnega članka.

Sodni dvor je pa odredil nadaljevanje in sicer z dokazi. Več priš (vse niso bile klicane) je dokazovalo — kakor pred leti. Potem je sledilo vtemeljevanje obdolžitve od strani dr. Staniča in njegovga klijenta samega. Tu se je slišalo dokazovanje »ad oculos« v obeh deželnih jezikih (dr. Stanič je koj v začetku govoril, da mora biti vojska povsod, kakor v naravi, ko »burja« brije, ali na morju, ko se vzdigujejo valovi, če ne »gorje«, zakaj če je vojska, je vse boljše, in potem imamo zahvaliti se za Napoleona, Moltke-ja, Bismarcka itd. edino le vojskam; da je pa le ena vojska zaznamenovati, ki ni porodila takega junaka — in ta je na Goriškem med znanima strankama, pri katerih je vsak povod zadosten nasproti sovražniku — kakor n. pr. ta-le članek »Gorice«, ki predbaciiva Gabrščku — factotumu tedanje dobe na Goriškem — grda dejanja i. t. d.). Ko je dr. Stanič nastopil, govoril je kar po več ur — in za njim je moral priti »poljurista« Gabršček, kakor ga je sam dr. Stanič parkrat nagovoril. Obtoženec zagovornik je pa ostal pri stvari ter se je olikano vedel. Seveda ni ostal tožitelj replike dolžan. Tako so prišli po parurnem odmoru v pozno noč, ko se je sodni dvor sešel ter stavlil dve vprašanji na porotnike 1) ali je inkriminirani »Gorice« članek žaljiv (po § 488) in 2) ali je v tem pozitivnem slučaju dokazal vse obtožene. Proti eni uri popolnoči je prebral odgovor načelnik porotnikov g. Križnič iz Kanala ter rekel, da je odgovorilo enajst porotnikov na I. vprašanje z »ne«, en sam pa z da. Drugo vprašanje je odpadlo samo od sebe. Sodni dvor je na to opustil g. Jož. Marušiča — ter navihanega Gabrščka k odškodnini (ki znaša več tisočev) obsodil.

Med radovednim občinstvom, ki je bilo po veliki večini s strani Gabrščka, bili so tudi porotniki, ki so bili za to obravnavo prosti. Eden izmed njih, ki je svoj čas v Gorici hotel studirati — pa koj prvo leto tretji red ali »dritte« dobil, zabavljaj je čez nekatere tovariše, ki so bili tisti dan sodili, češ »s v. Duha« jih bo razavetil v tej pravdi, da bodo razsodili na »katoliški« podlagi. Ta je pa — vesten porotnik!

Po končani obravnavi se je marsikdo spomnil procesa Matije Jonko iz Bovca pred 15 leti proti »Slovenskemu Narodu« tudi radi grdih dopisov, o katerih se je trdilo, da jih je pisal tamošnji učitelj Andrej Gabršček, zdaj tiskar itd. v Gorici.

Lepa paralela: Jonko-Gabršček,

že tudi ta primera, kakor vsaka — nekoliko šepa ali »je broma«.

Radovedni smo, kateri list bo vse prinesel, kakor je delala že »Sčeda«. Toliko v naglici — drugič pa še, če bo prav.

Blejski „inteligenci“.

Iz blejskega kota 27. jun.

Blejska, kakor sama pravi, »boljša inteligenci«, se je zopet spomnila — nas ne-srečnih klerikalcev. — Procesija sv. R. T. dan in škofov sprejem gospodi ništa bila všeč, zato žalostno povprašuje: Kje je bil občinski zastop? Kje društva? Gospodje, ali ste res tako pozabljivi, da ne veste, kje ste bili med procesijo in kje med škofovim prihodom? Če sami ne veste, vam mi odgovorimo. Ako ste imeli kaj okroglega v žepu, bili ste po gostinah, ako ste pa bili suhi, ste v kakem kotu dolčas preganjali. To pa bodite prepričani, da vas niti pri procesiji niti pri škofovem sprejemu nismo kar nič pogrešali.

Pri tacih cerkvenih slovesnostih mož, kateri vedno z odpadom žugajo, ni treba, in če bi prišli zraven, bi ne kazali svojega moškega značaja, pač pa svojo hinavščino.

V malega nadučitelja Rusa je blejska »inteligenci«, kakor razodeva v vsakem dopisu »St. Naroda«, do ušes zaljubljena. Ali gore ženska ali moška sreča bolj za moža s finimi brčicami, sicer iz »Narodovih« dopisov ne moremo posneti, mi tudi tega preiskovali ne bomo. To pa svetujemo klerikalci »inteligenci«, naj svojega ljubčka, da prepreče ne ogori in se prehitro ne izrabi, dene pod steklo. Za to steklo pa tudi klerikalci radi nekaj pridenemo, ker je tudi nam g. Rus, kot nekdanji klerikalec, ko je ponižno prosil za nadučiteljsko službo — še vedno malce pri srou.

Tudi blejska boljša »inteligenci«, katere glavni kolovodja je mož, ki za silo svoje ime podpisati zna, je nadalje v velikih skrbih radi kmetijskih društev na Bledu in v Gorjah. Prav lepa hvala, gospodje! Toda vkljub temu vam svetujemo: Nikar ne pihajte, ako vas ne peče. Kako gospodarite vi v svojih društvih, nam klerikalcem nič mar, in kako gospodarimo mi, naj vam ni mar. Da so naša društva dobra, najboljša dokazuje dejstvo, ker jih pri vsaki priliki napadate. Koliko imamo pri naših društvih dolga, to imate črno na belem. Da bomo pa tudi z Vami na jasnem, naznanite nam enkrat v »Narodu«, koliko je dolga na vaših vilah, s katerimi se tako radi ponašate? Potem se bo svet lahko prepričal, da bodo blejski in gorjanski klerikalci teh par usotakov vendarle laglje plačali kot Vi blejski liberalci, katerim so že celo domače posojilnice kredit odrekle in morate hoditi drugam po »puh«. — Gospodje, ali ne veste, da Vas je že večkrat jeden Vaših velmož imenoval — ne posestnike — ampak »hausmeistre« — tako globoko ste že zapisani pri denarnih zavodih našega okraja, ali pa pri gosp. Čeburu.

Od Vas se tedaj ne pustimo učiti gospodarstva.

Končno pa še besedo članom blejskega in gorjanskega gospodarskega društva! Kar Vas veruje »Narodovim« napadom na naša društva — prosimo Vas — odstopite! Mož, kateri nam ne zaupajo, ne maramo v svoji sredi. Prosto pot ste imeli v društvo — tudi iz društva vam nihče ne brani. Ako trgovec, kateri sedaj tarnajo po »Narodu« o slabih časih, bolj zaupate, pokažite gospodarskim društvom hrbet in — mirna Bosna.

Prošt Lovro Serajnik †

Iz Celovca, 29. junija.

Koroški Slovenci, in ž njimi vsa Slovenija, žalujejo ob odprtem grobu častiljivega staroste koroških Slovencev, milostljivega gospoda prošta Lovro Serajnika iz Tinj. Izgubili smo odličnega moža, vzglednega duhovnika, vzornega rodoljuba, — sivolasega, a vendar do zadnjega čvrstega starčka po letih — mladeniča po duhu! Komu je neznano ime Serajnikovo! Njegovo ime je bilo čislano vsepovsodi, — nasprotnika, mislimo, preblagi mož ni mogel imeti!

Doslej še vedno, — vkljub 94 svojim letom nenavadno čvrst na duhu kakor telesu, začel je pred 6 tedni bolehati. Kmalu, žal, se je pokazalo, ni bilo več upati, da še okreva. Sprejemši sv. zakramente je potrpežljivo prenašal svojo bolezen. Zadnje soboto, dné 28. rožnika, ob 2. uri popoldne je izdihnil svojo dušo.

Za danes zadostuj nekoliko črtic o dolgem, ljubezni do Boga in naroda slovenskega posvečenem življenju tega nenavad-

nega odličnjaka. Obširnejši življenjepis prinese prihodnji »Mir«.

Lovro Serajnik se je porodil dné 6. avgusta 1808 poštenim slovenskim staršem pri podružnici sv. Petra v župniji Št. Jakob v Rožu. Vrli naš Matija Ahacelj je pripomogel našemu pokojniku do nauk. Obiskal je domačo šolo v Št. Jakobu, gimnazijo v Celovcu, humanistiko in filozofijo v Gradcu, bogoslovnico v Celovcu. Tu mu je bil špirituval poznejši škof A. M. Slomšek, ki mu je vcepil tako nežno in iskreno ljubezen do vere katoliške in do slovenščine. Navzel se je Serajnik res Slomškovega duha, in ga je kazal v vsem svojem delovanju.

Dné 1. avgusta 1835 je takratni škof Jurij Mayer posvetil Serajnika z mnogimi njegovimi rojaki v mašnika. Pastiroval je potem kot kapelan v nemški Sirnici, potem v Svedah, St. Lenartu ob 7 studencih, Blatogradu in Glinjah (1840—1847); nekaj časa je bil provizor v Borovljah in pri Mariji na Zili, kjer je kmalu postal župnik. L. 1869 je postal župnik in dekan v Pliberku, dné 1. maja 1877 pa se je preselil kot prošt v Tinje.

Na vseh postajah se je pokojni L. Serajnik zelo odlikoval kot duhovni pastir. Zlasti je slovel kot pridigar. Pridigo njegove so bile kratke, duhovite, govoril je počasno in razločno. Ljudje so ga od daleč radi hodili poslušat. Iskren prijatelj je bil šolski mladini in kot izboren katehet ji je vsajal nauk Kristusov v nežna srca, da je rodil lepih sadov. Neumoren je bil v dušnem pastirstvu, vedno je rad pomagal, vsakomur dobro svetoval, do zadnjega strogo izvrševal svoje dolžnosti.

Bil je pokojnik iskren domoljub, Slovenec z dušo in telesom. Kako so se mu iskrile oči, s kako mladeniško navdušenostjo, z globokim prepričanjem je poveljeval lepoto naše mile slovenščine, bodril zanimanje in ljubezen do svojega rodu! Izvanredno gostoljubnostjo je sprejemal prijatelje, vedno vesel, vedno prijazen, — za vsakega je imel preudarjeno, ljubeznivo besedo. Živel je izvanredno trezno in zmerno in baš temu je vedno zahvalil svojo visoko starost.

Mnoge zastuge pokojnikove je priznal svitli cesar, podelivši mu l. 1898. vitežki red železne krone III. vrste. Takrat je sprejel tudi častno svetinjo za 40letno zvesto delovanje.

Kakor znano se je pokojnik leta 1897. udeležil še vseslovenskega shoda v Ljubljani, kjer je z iskreno napitnico zbudil občno pozornost in navdušenje. Rad je daroval za narodne namene, podpiral naša narodna podjetja. — Do zadnje boleznii je imel nenavadno dober spomin.

Zdaj, upam, priznal mu je večni Sodnik v nebesih plačilo za vsa njegova dobra dela. Nam pa ostane neizbrisljiv spomin na preblagega starčka, — on nam bodi vzor iskrene in zveste ljubezni do vere katoliške in do naroda slovenskega! Svetila mu večna luč! R.

Književnost in umetnost.

Iz odbora „Dramatičnega društva“

se nam piše: »Dramatično društvo« namerja v prihodnji gledališki sezoni poleg drugih opernih novosti vprizoriti »Psohlavce«, znamenito opero češkega skladatelja K. K. Kovářovica. Ker je odboru do tega, da dobi kolikor možno dovršen prevod libretta, se je obrnil do g. prof. A. Funtka s prošnjo naj se loti tega dela. G. profesor Funtek je ustregel odborovi prošnji ter obenem zopet prevzel prevajanje opernega in dramskega repertoarja. Odbor daje to tem veselje na znanje, ker je popolnoma prepričan, da g. prof. Funtek ni imel nikdar namena škodovati slovenskemu gledališču. Odbor je sprejel poleg »Psohlavcev« še sledeče operne novitete: Čajkovskega »Pikova dama«, Mozartov »Don Juan«, Thomasova »Mignon«, Offenbachove »Hoffmannove pripovedi« in Albinjeva »Maričona«. Poleg teh novitet se uprizoré še druge, za katere se vré še pogajanja, in nekatere opere starejšega repertoarja. Odbor je angaževal najkve in mladostno ljubimko g. Josipino Kreisovo, igralko Pistekovega gledališča v Pragi.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. junija.

»Vaterlandov« odgovor na »Laibacherico«. Sobotni »Vaterland« s par

krepkimi stavki odgovarja dolgemu polemičnemu članku ljublj. uradnega lista. Odgovor se pričinja z značilnim stavkom: »Die angekün digten Grobheiten der »Laibacher Zeitung« sind heute richtig angetroffen«, potem pa z ozirom na navajanje raznih mejklic, ki jih ni bilo v poročilu korespondenčnega urada, pravi, da »sich die Laib. Zeitg.« hier einfach zum vielleicht ganz unerwünschten Vertheidiger der Berichte des »Slovenski Narod« und gesinnungsverwandter liberaler Blätter aufwirft.« Svoj odgovor sklepa imenovani dunajski list s temi le besedami: »Alles in Allem steht der grosse Raumaufwand der »Laib. Zeitg.« mit dem kleinlichen Zweck, der allein damit erreicht werden kann, in grellem Contrast. Ueber die in unseren Correspondenzen so nachdrücklich kritisirte Rolle, welche der Herr Landespräsident in der ganzen Affaire gespielt hat, schweigt die »Laib. Zeitg.« in beiden Landessprachen.«

Cesarjev dar. Cesar je podaril gasilnim društvom v Gorenici, Gameljnih in Skočjanu po 160, onemu v Zgor. Mozeljju pa 200 K, skupaj 680 K podpore.

Ljubljanski liberalci nameravajo prihodnjo nedeljo napraviti v Ljubljani »protestni shod« v zadevi deželnega zbora. Protestirajo naj liberalci kolikor hočejo, njihovi protesti stvari prav nič ne spremene. Na shodu naj sklenejo, da se da splošna volivna pravica ne samo za deželni zbor, ampak tudi za — ljubljanski občinski svet. Potem pa bodo lahko pri miru, ker bo ljudstvo preko njih šlo na dnevni red!

Dunajska »Reichswehr« je v veliko veselje »Narodovcev« prinesla dopis iz Ljubljane iz »konservativnih krogov«. Kdor naše razmere količkaj pozna, ve, da ta dopis, ki je grd in nesramen napad na dr. Šusteršiča, ni prišel iz konservativnih krogov. V podrobnosti se ne spuščamo, ker je dopis obče popolnoma enak in semtertje doslovno enak izbruhu »Laibacher Zeitung«, torej je vsakemu jasno, da dopis v »Reichswehr« izvira iz istega motnega vira, kakor ekspektorat »Laibacher Zeitung«. Žid Penižek je bil tega dopisa tako vesel, da je v soboto telefoniral »Narodu«, da je »Reichswehr« to prinesla, s pristavkom, da je »Reichswehr« baje glasilo nemške konservativne stranke. Znano pa je, da je glasilo konservativne stranke »Vaterland« in ne »Reichswehr«, ki je čisto navadno židovski podjetje in je razven tega od vlade plačano. List se dela radi »dobička« časih prijaznega nemški konservativni stranki, toda pokazal je že takrat svoj pravi židovski značaj, ko je zagovarjal dvoboj v armadi. Polemizirali ne bomo s tem listom, ki je malo ali nič boljši od židovske »N. Fr. Presse«. Treba je le pogledati malo v redakcijo »Reichswehr«. Tam kar mogli krivonosih židov. Razume se, da je tak list Penižku in »Narodu« simpatičen.

Nova kvota. Uradni list objavlja cesarjevo pismo na ministerskega predsednika, s katerim se za dobo enega leta določa premenjena kvota 66-939 : 33-061.

Osebnost. Skladiščni nadzornik na tuk. južnem kolodvoru g. J. Mazi je imenovan inspektorjem.

Krščanska ženska zveza — na Brezje. Ker je »Zvezin« izlet na Rožnik vsem udeležencem tako ugajal, sklenil je odbor na željo mnogih članic napraviti skupno božjo pot na Brezje in sicer v torek 8. julija. — Ako se oglasi zadostno število (vsaj 200) udeleženk, do bimo poseben vlak, ki bi odhajal iz Ljubljane ob pol 7. uri. Popoldne po litanijah bi šli peš do Radoljice (dobro uro), od tam zvečer ob pol 7. uri v Ljubljano, kamor bi prišli ob 8. uri. Ako se jih ne oglasi toliko, gremo z navadnim vlakom ob 7. uri 5 minut. Vožnja v III. razredu stane 3 K 8 vin, v II. razredu 5 K 52 vin. Če se jih več oglasi, se bo cena primerno znižala. Udeležiti se smé vsakdo, ki je povabljen od katere izmed članic. Kdor se želi udeležiti skupnega zajutreka in kosila in kdor želi imeti voz od Otoč do Brezje, naj to v opombi posebe naznani. Zajutrek in kosilo staneta za osebo 2 kroni. Da vemo, ali moremo naročiti poseben vlak ali ne, prosimo, da se vse, ki

se hočejo udeležiti božje poti, oglase čem prej mogoče v »Katoliški bukvarnici«, kjer se bodo dobile tudi karte. Vplačati je ravno tam vsaj do 5. julija (ali pa takoj pri oglašanju). Ako imamo svoj vlak, potem seveda gremo ob vsakršnem vremenu.

Štajerski deželni zbor bode imel tekoči teden vsak dan seje. Zadnje seje se je udeležil tudi deželni odbornik gospod Robič.

Ven z volivno reformo! Tudi deželnemu zboru tržaškemu se predloži volivna reforma za mestne, odnosno deželnozborske volitve. Dotični načrt imajo poslanci že v rokah. Število poslancev se zviša od 48 na 63 in se uvede tudi četrta skupina po vzgledu državnozborske pete skupine. Tako se gibljejo drugod. Zadnji smo poročali, da četrto skupino dobé tudi na Štajerskem. Prav je torej, da se prične odločno gibanje za volivno reformo tudi na Kranjskem.

Promoviran je bil v Pragi doktorjem prava g. Milan Gorišek.

Umrli je v Škotijski Leki gosp. Avgustin Wolkenberg, c. kr. orož. nadporočnik v pok. Star je bil 81 let.

Matura v Mariboru. Na višji gimnaziji v Mariboru je napravilo maturo z odliko šest maturantov, mej temi pet Slovencev: Adam Ban, Fr. Kidrič, Fr. Monetti, Jožef Ozimič in Adolf Pečovnik. Trije maturanti imajo ponavljalno skušnjo po počitnicah, ostali so dovršili skušnjo s povoljnim vspehom. Vseh maturantov je bilo 33. — Na moškem učiteljsku je maturiralo 17 gojencev. Pet jih ponavlja skušnjo čez dva meseca, dva čez eno leto, ostali so imeli dober vspeh. — Na realki je bilo 14 maturantov, od katerih imata dva odliko, dva pa ponavljata skušnjo čez dva meseca. — Na ženskem učiteljsku se je pričela matura 26. t. m.

Konferenca, mesečna »Sodalitatis« za ribniško dekanijo bo v sredo dné 2. julija v Dragi.

Člani pevskega zbora slovenske opere naj pridejo danes zvečer ob 8. uri v »Narodni dom« k g. Benišku.

Ženska realna gimnazija se baje ustanovi v kratkem v Novem Mestu in bo imela svoje prostore v poslopju, kjer je bilo prej okr. sodišče.

Nova zadruga. V Ribnici se je ustanovila zadruga za domačo prašidorejo v kočevskem okraju.

Tržaške stavke. Stavka tramvajev se nadaljuje. Že četrti dnevni red so predložili podjetniki, a vse so zavrgli uslužbenci. V soboto zvečer so imeli shod, na katerem so glasovali, ali se naj gre na delo ali ne. 186 glasov je bilo za nadaljevanje stavke, samo 15 proti. — Stavkati so začeli delavci v »Metallurgiki«.

Mestne volitve v Gorici. Tudi v drugem razredu so dosegli »malkontenti« vspeh. Izmed treh kandidatov sta prodrla dva: Motz, 166 glasov, in Alpi, 158 glasov. Ožja volitev se je vršila med kandidatoma liberalne stranke Bonavia in Savorgnani. Izvoljen je prvi z 49 glasovi. — Dr. Marani, načelnik laškega kluba v deželnem zboru in mnogoletni občinski svetovalec v Gorici, noče več sprejeti kandidature v prvem razredu.

Z očetom svojega moža ušla je v Mariboru žena železniškega sprevodnika Em. Skrinarja. Možu je pustila tri otroke.

Most v Kranju bo jutri radi nujnih popravil zaprt.

Pogrešal se je od dne 28. t. m. 45letni posestnik Matija Presetnik iz Stožic št. 35, občina Jezica. Danes so ga dobili na barju in orožnik ga je dovedel domov.

Drevo ubilo je dne 25. t. m. 55letnega oženjenega posestnika Ant. Vohinca iz Leš pri Radoljici. Drevo je bilo že preveč podžagano in se mu ni mogel pravočasno izogniti.

Brivski pomočniki v Gorici zahtevajo od svojih gospodarjev, naj jim dovolijo v nedeljah v mesecih julij in avgust delo le dopoldne, mesto do 3. ure popoldne. Nekaj gospodarjev je že pripravljenih ustrediti tej prošnji.

Ervaško pevsko društvo »Kolo« iz Zagreba nam je doposlalo natančni vsprede svoje 40 letnice, ki bo dne 15., 16. in

17. avgusta v Zagrebu. Istočasno bo v Zagrebu sestanek vseh hrvaških pevskih društev. Naj bi v tej priliki tudi Sloveni pohiteli med brate Hrvate. Društva naj takoj javijo svojo prijavo „Kolu“ v Zagreb.

Učiteljskišči. Od gotove strani smo zvedeli, da prirede v tega meseca učiteljskišči abiturijentsko veselico.

Obisk Velikega Zvonarja. V planinski koči pod Velikim Zvonarjem je bilo lani 4321 hribolazcev. Od njenega početka leta 1876 je tam prenočilo 64.477 oseb.

Pokradeni osli. Cigani so pokradli v Istri mnogo oslov. Vrednost nekaterih oslov znaša 325 kron. Mej gotovo »inteligence« imajo na razpolago še mnogo oslov, ki niso nič vredni.

Kotiček za liberalce. G. Pero Kovač pravi, da bo »Slovenca« tožil. No, njemu se ni nič očitalo, ampak bila je le zmotna v imenu. Aretiran je bil drugi Kovač, in le nesrečen slučaj je privedel našega dopisnika do tega, da je onemu aretiranemu Kovaču prisojal to, da je v Osilnici shod razbijal. Mi smo veseli, da uživa osilniški Kovač prostost in mu želimo, da kmalu dovrši svoje izkušnje.

Ljubljanske novice.

Volitve v okrajno bolniško blagajno iz vrste delojemalcev za III. volilni okraj je mestni magistrat vsled pritožbe g. Medena in tovarišev razveljavil, ter naročil, da se imajo nove volitve vršiti še tekom tega meseca, ako postane odlok mestnega magistrata pravokrepn.

Kolesar povozil je v Florijanskih ulicah 9letnega Janeza Pistotnika in ga lahko poškoval.

Pri kopanju utonil je včeraj zvečer v Aurovem bajerju v Rakovniku hlapec Franc Lučanec, uslužbenec pri posestnici Mariji Stele na Poljanski cesti št. 26.

Tat v franciškanskem samostanu. 22 let stari hlapec France Klanšek je, kakor smo poročali, v franciškanskem samostanu si prisvojil 124 K cerkvenega denarja. Radi tega je bil v soboto obsojen na 3 mesece težke ječe poojstrene z 1 postom na mesec.

Odhod vojakov. Tukajšnji batalijon pešpolka št. 17 odkoraka jutri zjutraj k vjam v Postojno in bo prenočeval 1. julija na Vrhniki dne 2. julija pa v Planini.

Vojaški peki na vaji. Velike peči gradijo pionirji na vojaškem vežbališču pri Fužinah. V teh pečeh se bo pekel kruh vojakom. Dotična vaja bo traja danes vso noč in bo končana jutri popoldne.

Peternelevo ulice za novim dež. dvorcem bodo gotove do avgusta meseca. Potrebno demoliranje Rechbachovega prizidka v Gosposki ulici se že vrši.

Nesreče. Tesar Ivan Leben pri kranjsk stavb. družbi se je danes usekal v levo nogo tako nesrečno, da je moral v bolnico. — Na Bleiweisovi cesti pri novi jahalnici je nek kolesar zadel ob fijakarski voz in zdrobil svoje kolo.

Pretep za hrano. Ivan Tabernik in Marija Kovčar hodita po hrano k uršulinskemu samostanu. Kovčar je mlademu Taberniku prigovarjala, da bi si lahko z delom kaj prislužil. To je fanta razburilo in razbil je lonec Kovčarjevi, ki je hitro posegla v njegove lase. Stražnik je prišel in oba zaprl. Sedaj sta na hrani na rotovžu.

Z žeganja v zapor je romal včeraj iz Šarabonove gostilne Ivan Supan iz Breznice, ker je v gostilni napolnjen s vinskimi duhovi pretepal svojo ženo.

Koncert v Švicariji. Jutri ob 8. uri zvečer priredi »Društvena godba« koncert v Švicariji.

Umrli je v soboto gosp. Lavoslav Kostelac, bivši čevljar v Židovski ulici in sedaj hišni posestnik v Spodnji Siški. Po duhovnika so poslali prepozno in se je duhovnik sredi pota moral vrniti nazaj.

Ljubljanski občinski svet ima jutri ob šestih popoldne svojo redno sejo. Na dnevnem redu je tudi poročilo o podelitvi službe magistratnega pristava in razna poročila finančnega in stavbnega odseka.

Stavka pasarskih pomočnikov se je pričela danes v Ljubljani. Pomočniki zahtevajo deseturni delavnik in plačo kot za enajsturni delavnik. 25. t. m. so pomočniki izročili gospodarjem spomenico in zahtevali odgovora v osmih dneh. Predno je ta rok potekel, pričela se je stavka.

Ljubljanska društvena godba je imela svoj ustanovni občni zbor v soboto, ker je vlada radi neke formalnosti razveljavila na prvem ustanovnem zboru voljeni odbor in zavrnila pravila. Društvena godba je imela doslej 1552:54 K rednih dohodkov in 1720 K stroškov, meseca maja so koncerti donesli 191 K, junija pa 481 K 40 v. Clanov ima društvo 471 G. predsedniku dr. Ravnikarju, ki je ob enem bil zadnji čas tudi blagajnik, se je za njegov trud izrekla zahvala. V odbor so bili izvoljeni gg. dr. Ravnikar, Stuhli, Praprotnik, Cuden, Bučar (blagajnik), Sachs,

Fr. Fabian, Herzman in Hruška. Pregledovalca računov sta gg. Govekar in Kessler. Godba dobi novega kapelnika, katerega dolžnost bode posebno pozornost obračati na vzgojitev naraščaja. Društvena godba bo v par dneh, ko odide vojaška godba, dokazala, kako je potrebna ustanovitev. Vojaška godba odide iz Ljubljane 17. junija in bi kaka 2 meseca v Ljubljani ne imeli godbe, ako bi ne imeli društvene godbe. Želeti je torej, da društvena godba dobi več podpornikov.

Prisiljenec pobegnil. Od stavbinskih del v sodnih ulicah je ušel prisiljenec Franc Leiner. Policijski stražnik ga je zasačil skritega v Krisperjevi hiši in ga oddal nazaj v pri silno delavnico.

Tihotapstvo? Po mestu se govori, da so pri mesarju Z. zasledili nekaj nekorektnosti glede užitnine. Menda so se nepravilnosti godile preko Grumove jame.

Telefonska in brzovjavna poročila.

Izjave iz obstrukcije.

Radovljica, 27. jun. O d b o r kat. slov. društva popolnoma soglašja s katoliško-narodnimi deželnimi poslanci. — Za pravično volilno reformo boj do skrajnosti! **Mrak, t. č. tajnik. J. Ažman, 2. podpredsednik. J. Vurnik, predsednik.**

Toplice, 27. jun. Slava dr. Šusteršiču in tovarišem! Le neustrašeno naprej! Vaši volilci so z Vami.

Topliški volilci.

Kranj, 30. junija. Volivci velike občine cerkljanske pozdravljajo najiskrenejše odločni nastop dr. Šusteršiča in tovarišev za prava ljudstva. Obsojajo Hribarja ter zahtevajo najodločnejše splošno, jednako direktno in tajno volilno pravico.

Dunaj, 30. junija. (C. B.) Ministerski predsednik Szell je došel danes zjutraj iz Ratota.

Olomuc, 30. junija. (C. B.) Namestnik je včeraj imenom pokrovitelja nadvojvode Evgena otvoril industrijsko-obrtno razstavo. Odposlali so udanostne brzovjavke cesarju in nadvojvodi.

Dunaj, 30. junija. Tu se govori, da bo grof Göess v službi samo do konca avgusta, potem gre za nekaj tednov na dopust in na to odstopi.

Cerknica, 30. junija. Katoliško-narodni volivci z b r a n i n a s h o d u, kličejo svojim poslancem: Vstrajajte, dokler se ljudstvu ne dajo pravice in klevetniki naše svete stvari ne obmolknijo.

Radovljica, 30. junija. Živeli vrli poslanci! Čvrsto naprej za pravice ljudstva! Za vami stoji narod.

Valentin Dežman, župan, Lancovo.

Škofjaloka, 30. junija. Pri konferenci zbrana duhovščina loške dekanije jemlje z velikim obžalovanjem na znanje, da jo je v deželnem zboru nečuvno žalil poslanec Ivan Hribar. Našim poslancem pa kličemo: krepko naprej do končne zmage ljudskih pravic. Zbrana duhovščina loške dekanije.

Trst, 30. jun. Tramvaj vozi na eni progi s pomočjo inženjerjev in policije. Slavnosti »Lege« sinoči motila demonstracija socialistov.

Dunaj, 30. jun. Izgnanje, ki je zadelo vsled razsodbe zaradi hazardne igre v Jokey klubu grofa Potočkega, Szemera in Pehyja, je cesar milostno odpustil.

Stari trg, 30. junija. Včerajšnji mnogobrojno obiskani shod volivcev navdušeno in soglasno sprejme resolucije, s katerimi odobrava nastop poslancev katoliško-narodne stranke, protestira proti nečuvnemu žaljenju duhovščine ter zahteva razširjenje volilne pravice.

Radovljica, 30. junija. Slava vrlim poslancem! Le tako naprej! Naše zupanje do vas je neomajano.

Volivci.

Zagorje, 30. junija. Odobravamo popolnoma nastop katoliških poslancev v deželnem zboru. Le hrabro se bojujte za enako, občno volilno pravico. Živio dr. Šusteršič.

Zagorski krščansko-socijalni delavci.

Velikovec, 30. jun. Pogreb prošta Serajnika ob ogromni udeležbi; spreved vodil prelat Einspieler, nagrobni govor imel tajnik Rozman. Navzočih 50 duhovnikov.

Dunaj, 30. junija. »N. Fr. Presse« danes besno napada katoliško-narodno stranko na Kranjskem zaradi obstrukcije v dež. zboru. Seveda je to izbruh kranjskega liberalizma. (Ker je splošno znano, da je največja sramota, biti hvaležen od tega židovskega lista, ker vse pošteno napada in nepošteno hvali, smo pač lahko mirni vsled tega. Op. uredništva.)

Dunaj, 30. junija. Ogrski minist. predsednik Koloman Szell je došel danes zjutraj, a odpotoval popoldne. Nagodbeni razgovori se niso nadaljevali, in v političnih krogih so opazili, da razmerje med obema minist. predsednikoma ni nikakor dobro.

London, 30. junija. (C. B.) V kraljevem zdravstvenem stanju se opazuje trajen povoljen napredek.

Umrli so:

27. jun. Ema Vidic, zasebnica, 30 let, Radeckega cesta 11, otrpnjenje možgan. — Pavlina Surk, vratarjeva hči, 16 mes., Karolinska zemlja 38, jetika. — Marija Vavpotič, delavčeva hči, 2¹/₂ leta, Streliške ulice 15, Rhachitis in dušljivi kašelj.

V bolnišnici:

22. jun. Ivana Škerbec, vžitkarjeva žena, 73 let, Marasmus et Dementia senilis. — 24. Jakob Terdina, svečarski vajenec, 15 let, jetika. — Oton Heinz, arhitekt, 31 let, Vulnus lauro contusa Luxatio pubis sinistra. — 25. Marija Rebolj, užitarica, 70 let, Emphysema pulm. — Magdalena Putre, kajzarjeva žena, 38 let, Pneumonia vitium cordis

Dunajska borza

dné 28. junija.

Skupni državni dolg v notah	101:65
Skupni državni dolg v srebru	101:50
Avstrijska zlata renta 4%	120:65
Avstrijska kronska renta 4%	97:70
Ogerska zlata renta 4%	120:70
Ogerska kronska renta 4%	97:90
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 glid.	1584:—
Kreditne delnice, 160 glid.	67425
London viza	240:17 ¹ / ₂
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117:32 ¹ / ₂
20 mark	23:46
30 frankov (napoleonidor)	19:08
Italijanski bankovci	94:—
C. kr. cekini	11:24

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetereci	Nebo	Prahina
28. 9. zveč.	741:3	18:4	sr. vzh.	jasno	
29. 7. zjutr.	741:9	14:3	sl. jvzh.	jasno	0 0
2. popol.	738:2	28:1	sr. jzah.	»	»
29. 9. zveč.	738:2	19:1	sr. jzah.	jasno	
30. 7. zjutr.	737:9	17:5	sl. svzh.	jasno	0 0
2. popol.	736:6	28:4	sr. jzah.	»	»

Srednja temperatura sobote 18:3°, norm.: 19:0°.

Srednja temperatura nedelje 20:5°, normale: 19:0°.

780 1—1

†

Potrtega srca naznanjam v svojem in vseh sorodnikov imezu, da so predragi nam stric in stari stric, prečastiti gospod

Lavrencij Serajnik

inful. proš. kolegijalnega kapiteljna velikoveškega, nadžupnik tinjski, bivši dekan, starosta koroških duhovnikov in biserni mašnik, vitez reda železne kroge III. vrste, nealitelj svetinje, častni občan šent-jakobski v Režni dolini itd.

dné 28. t. m., ob 2. uri popoldne, v 94. letu svoje starosti, prejemši sv. zakramente, mirno v Gospodu zaspali.

Njih truplo se bo dné 30. t. m. ob 10. uri predpoldnem v tinjski prošnji slovesno blagoslovilo in po končanem cerkvenem opravi in sv. mašah v pokopališki kapeli v Tinjah k zadnjemu počitku položilo.

Nepozabnega rajnika priporočamo v požno molitev in blag spomin!

Naj počivajmo v miru!

V Tinjah, dné 28. junija 1902.

Volbenk Serajnik,
kaplan prošnjiške nadžupnije
v Tinjah.

Izjava!

S tem izjavljam, da potnik **Anton Vidmar, pri tvrdki D. Rovšek, ki je od 21.—29. t. m. agitiral za povečane slike po ljubljanski okolici, Ježici, Čeručah, Domžalah, Mengešu, Šent. Vidu in Škofjiloki, ni več pri meni v službi, ker je nezanesljiv človek; opozarjam vsakoga, če bi mu še kdo kako naročilo oddal, ali mu dal naplačilo, smatram isto za neveljavno.**

Kakor znano, ni strankam povedal svojega pravega imena.

Moji potniki niso pooblašteni vzeti kako plačilo ali predujem.

D. Rovšek

fotogr. in povečevalni zavod v Ljubljani.

Lepe barvane

podobe sv. očeta Leona XIII.

z jubilejsko molitvijo

priporoča

Cena: 100 skupaj 4 K, posamezne 6 h.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

Za kakega 779 (3—2)

umirovljenega mašnika

je mesto prazno na **graščini Plevna, pošta Žalec.** Opraviti mu je vsak dan sv. mašo od začetka julija do srede novembra. Nagrada: **500 K,** intencije pros' za stanovanje poslušna hiša, a hoo hane. Tjundri (nemško) na oskrbništvu graščine Plevna, Žalec

Lak za šolske table,

non plu goči tako lahko pisanje, kakor na skrilj. Dobiva se pri tvrdki **BRATAEBERL v Ljubljani,** Frančiškanske ulice. 524 21 11—2

Vnanja naročila proti povzetju.

Spreten 774 3—2

organist in cerkvenik

išče službo. in takoj lahko nastopi. Naslov se izve pri upravnistvu »Slovenca«.

Majhno posestvo

na prodaj.

Solidno zgrajena hiša, z opeko krita, urejena za gostilno in prodajalno, v **Krtini hiš. št. 57,** preje last Jožefa Pajzer-ja, dalje lepa, rodovitna njiva ob državni cesti v Prevojah, pripravna za stavbišče, se pod jako ugodnimi pogoji **takoj prod.**

Natančneje poizve se v pisarni, **Marije Terzije cesta št. 16** (pri Zvokele-nc), nasproti Kollzeja 725 12—7

Iekarna Piccoli

»pri Angelu« I. 2 (50—26)

Ljubljana. * Dunajska cesta

Železnato vino

krepča malokrvne, nervozne in slabotne osebe

LEKARJA Piccoli-ja v Ljubljani.

Dobiva se v lekarnah

Pollitrska steklenica volja 2 K. Zunanja naročila izvršuje **Iekarna Gabriel Piccoli** v Ljubljani točno, ako se mu pošlje znesek po poštnem povzetju.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.